

Rijksvoorlichtingsdienst
Ministerie van Algemene Zaken

2k99/56596 H

gearch 30/9/02

07.355.52
-13/55 43

(1)

directie Publiek en Communicatie

Postadres

Postbus 20006
2500 EA Den Haag

Bezoekadres

Anna Paulownastraat 76, Den Haag

Contactpersoon

drs. [redacted]

E-mail

[redacted]

Telefoon

070 [redacted]

Fax

070 [redacted]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Basisadministratie Persoonsgegevens en Reis-
documenten
T.a.v. de heer [redacted]
Lange Vijverberg 11
2501 HL DEN HAAG

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

INGEKOMEN

17 SEP. 2002

Onderdeel: BPR

Agenda: BPR2002/08191

RAPPEL NA

Datum
9 september 2002

Kenmerk
EB/JAW/438743

Onderwerp
Opdrachtvoorstel

Kosten derden
€ [redacted]

Kosten begeleidingsuren
€ 5.084,-

Projectnaam
P1065 Biometrie

Geachte heer [redacted]

Hierbij ontvangt u het opdrachtvoorstel ten behoeve van de aanbesteding, begeleiding en uitvoering van het onderzoek Biometrie.

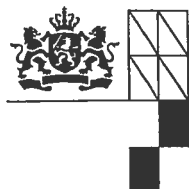
In dit opdrachtvoorstel wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende aspecten:

1. Achtergrond van het onderzoek;
2. Doelstelling van het onderzoek;
3. Opzet van het onderzoek;
4. Relatie met andere onderzoeksinitiatieven;
5. Werkzaamheden Rijksvoorlichtingsdienst/Publiek en Communicatie (RVD/Publiek en Communicatie);
6. Planning;
7. Kosten.

1. Achtergrond van het onderzoek¹

Een betere beveiliging tegen fraude met reisdocumenten is een voortdurend streven. De mogelijkheid van toepassing van biometrie in de Nieuwe Generatie Reisdocumenten ter bestrijding van look-a-like fraude wordt daarom op dit moment onderzocht. Onder look-a-like fraude wordt verstaan het gebruik van een reisdocument door een niet-rechtmatige houder die uiterlijk gelijkenis vertoont met de rechtmatige houder. In de huidige generatie reisdocumenten is de mogelijkheid tot verificatie beperkt tot vergelijking van de pasfoto met de houder. Met een biometrisch kenmerk in het reisdocument kan een effectievere verificatie van de

¹ Uit: Plan van aanpak voor vervolgonderzoek naar de toepassing van biometrie in de Nederlandse reisdocumenten, Verdonck, Klooster en Associates B.V., 2002.

identiteit plaatsvinden. Bovendien wordt de mogelijkheid geboden om ook geautomatiseerde identiteits- en grenscontrole uit te voeren. De biometrische methoden die op haalbaarheid worden onderzocht zijn de vingerafdruk, irisscan en gelaatsherkenning.

Toepassing van biometrie mag geen onoverkomelijke weerstand oproepen bij de burgers. Voordat tot besluitvorming ten aanzien van biometrische toepassingen in reisdocumenten kan worden overgegaan, is een verkenning van de maatschappelijke opinie op het gebied van biometrie gewenst.

2. Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek wordt als volgt geformuleerd:

Vaststellen van kennis en houding van de burger ten opzichte van biometrie in het algemeen en biometrische toepassingen voor reisdocumenten in het bijzonder.

De resultaten van het onderzoek worden gebruikt:

1. ten behoeve van de besluitvorming (eerste helft 2003) en
2. ten behoeve van het bepalen van de communicatiestrategie bij introductie van de nieuwe reisdocumenten (najaar 2004).

De nadruk ligt op het gebruik van de resultaten ten behoeve van de besluitvorming.

In de bijlage wordt ingegaan op de onderwerpen (onderzoeksvragen) waarop het onderzoek zich richt.

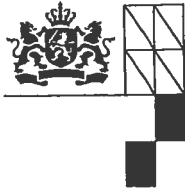
3. Opzet van het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve component.

Kwalitatief onderzoek

Methode

Het kwalitatieve onderzoek moet een eerste indicatie geven van de kennis en de houding van de Nederlandse burger ten opzichte van biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten. Kwalitatief onderzoek schetst de reikwijdte van de mogelijke invalshoeken waarmee door de burger tegen biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten wordt aangekeken. Met de kennis uit het kwalitatieve onderzoek wordt de vragenlijst voor het kwantitatieve onderzoek opgesteld. Tegelijkertijd geeft kwalitatief onderzoek inzicht in de achtergronden van de meningen.

Kwalitatief onderzoek kan het beste plaatsvinden aan de hand van groepsdiscussies van 1½-2 uur met ongeveer 8 deelnemers. In een groep stimuleren de respondenten elkaar waardoor de informatierijkheid groter is dan in het geval van individuele interviews. Zeker gezien de technische aard en de vermoedelijke onbekendheid van het onderwerp liggen groepsdiscussies voor de hand.

Wij stellen voor om 6 groepsdiscussies van 1½ tot 2 uur te organiseren (zie hierna).

Steekproef

Het algemeen Nederlands publiek van 18 jaar en ouder vormt het kader voor de steekproef.

Voor de inrichting van het kwalitatieve onderzoek is het zinvol om homogene groepen samen te stellen op basis van opleiding en leeftijd. De veronderstelling is dat kennis en houding ten opzichte van biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten afhankelijk is van opleiding en leeftijd. In onderstaand schema wordt een mogelijke groepsindeling weergegeven.

Groepsdiscussies

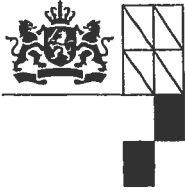
Leeftijd	Opleiding	Tot en met MBO	MBO+	Totaal
18-34		1	1	2
35-49		1	1	2
50 plus		1	1	2
Totaal		3	3	6

In de groepsdiscussies is gekozen voor de ondergrens van 18 jaar. Vanaf de geboorte kan iedereen weliswaar een eigen reisdocument krijgen, maar we gaan er vanuit dat het merendeel van de personen jonger dan 18 jaar staat bijgeschreven in het paspoort van (een van) de ouders. Sowieso is het voor kwaliteit van de groepsdiscussies van belang dat de groep een zeker mate van homogeniteit bezit.

Binnen de groepen wordt verder rekening gehouden met de volgende selectiecriteria:

- evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen;
- spreiding binnen de leeftijdscategorieën;
- spreiding naar gezinssituatie;
- spreiding naar werkzaamheid;
- spreiding naar gemeentegrootte;
- vertegenwoordiging van enkele allochtonen.

Wij stellen voor om de helft van de groepsdiscussies in de Randstad te laten plaatsvinden en de helft buiten de Randstad.

Kwantitatief

Methode

De vragenlijst kan worden afgenomen aan de hand van telefonische interviews of middels schriftelijke vragenlijsten op internet. Telefonisch onderzoek heeft als voordeel dat makkelijker kan worden doorgevraagd en toelichting kan worden gegeven. Nadeel is dat de vragenlijst zich moet beperken tot een afnametijd van maximaal 15 minuten. Internetonderzoek heeft als voordeel dat het efficiënt is. Het is goedkoper dan telefonisch onderzoek en er kan een groter aantal vragen worden gesteld.

Wij vragen aan het onderzoeksbureau een beargumenteerde keuze voor een van beide methoden.

Steekproef

Gezien de aard van het onderwerp is een ruime steekproef noodzakelijk. De veronderstelling is dat de kennis en meningen ten aanzien van biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten divers zijn. Hoe groter de variatie van meningen hoe groter de steekproef moet zijn om de resultaten representatief (betrouwbaar) te laten zijn voor de Nederlandse bevolking.

De omvang van de benodigde steekproef is ook afhankelijk van de wensen die er zijn om binnen de steekproef doelgroepsegmenten te kunnen onderscheiden. Er kunnen op basis van verschillende variabelen als geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssituatie en bijvoorbeeld reisgedrag segmentaties worden aangebracht.

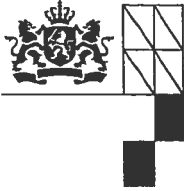
Wij gaan nu uit van een steekproef van $N=750$. Aan de onderzoeksbureaus vragen wij om een beargumenteerde steekproefomvang.

Allochtonen

Er is geen enkele marktpartij die op dit moment tegen een goede prijs-kwaliteit verhouding de mogelijkheid biedt om representatief onderzoek te houden onder allochtonen. Allochtonen kunnen daarom niet in het kwantitatieve onderzoek worden onderscheiden.

4. Relatie met andere onderzoeksinitiatieven

Op dit moment wordt een Belevingsmonitor voor de Rijksoverheid ontwikkeld. Dit gebeurt in opdracht van de Voorlichtingsraad. Met behulp van deze monitor, waarvan dit jaar de eerste meting moet plaatsvinden, wordt de mening van de burger geïnventariseerd ten aanzien van maatschappelijke thema's en issues. Het gaat om het kunnen vaststellen welke thema's wel en niet leven in de samenleving en of de burger vertrouwen heeft ten aanzien van de wijze waarop de overheid het beleid rondom de verschillende thema's vormgeeft.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de wens om een Publieksmonitor te ontwikkelen. Met behulp van de Publieksmonitor wil BZK haar strategische communicatie vorm kunnen geven. De monitor moet inzicht geven in het vertrouwen dat de burger heeft in de wijze waarop het beleid van BZK wordt uitgevoerd.

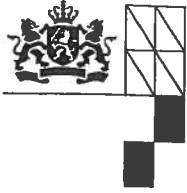
De Belevingsmonitor en de Publieksmonitor hebben duidelijke raakvlakken. BZK heeft dan ook besloten om zo veel als mogelijk aansluiting te vinden bij de Belevingsmonitor. Enkele beleidsthema's (zoals veiligheid en intergratie) worden waarschijnlijk opgenomen in de basismodule van de Belevingsmonitor. Voor thema's die niet in de basismodule kunnen worden opgenomen is het mogelijk dat aanvullend onderzoek wordt gedaan.

'Reisdocumenten' en 'biometrie' zijn thema's die BZK in principe ook wil laten opnemen in de Publieksmonitor (lees: aanvullende modules Belevingsmonitor). Op dit moment ziet het er niet naar uit dat deze thema's een plaats krijgen in de basismodule van de Belevingsmonitor. Mogelijk dat deze wel worden opgenomen in een aanvullende module. De eerste aanvullende modules worden, naar hoe zich nu laat aanzien, begin 2003 aan de basismodule van de Belevingsmonitor worden gekoppeld. Dat is te laat om de resultaten nog ten behoeve van de besluitvorming ten aanzien van biometrische toepassingen te kunnen gebruiken.

Gezien de gewenste planning van het biometrisch onderzoek en gezien de gedetailleerdheid waarmee in het licht van de doelstellingen en onderzoeksvragen moet worden ingegaan op biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten, is het volgens ons niet haalbaar om het onderzoek onderdeel uit te laten maken van de Belevingsmonitor. Wel is het van belang om uit te gaan van de doelstelling dat het mogelijk moet zijn om het onderzoek in de nabije toekomst na de eerste kwalitatieve en kwantitatieve metingen onder te brengen in de Belevingsmonitor. Het is in dat kader mogelijk interessant om het onderzoek te verbreden van 'biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten' naar 'reisdocumenten'. In de bijlage wordt nader ingegaan op deze 'aanvullende' onderwerpen.

Het op termijn onderbrengen van het thema biometrie in de Belevingsmonitor betekent dat de kwantitatieve meting van het onderzoek waar dit opdrachtvoorstel betrekking op heeft, kan worden beschouwd als 0-meting.

Indien de thematiek van het onderzoek wordt verbreed, moet worden gerekend op maximaal € [redacted] aan extra kosten. Deze kosten worden bij het kwalitatieve onderzoek met name veroorzaakt door een langere interviewtijd van de groepsdiscussies. Voor het kwantitatieve onderzoek worden de extra kosten veroorzaakt door het veldwerk, de analyse en rapportage. Bij telefonisch onderzoek nemen de veldwerkkosten relatief meer toe dan bij internetonderzoek als gevolg van de langere interviewtijd. Bij internetonderzoek zijn er trouwens niet alleen geringere kosten verbonden aan de uitbreiding van de vragenlijst. De flexibiliteit om extra vragen op te nemen in de vragenlijst is groter dan bij telefonisch onderzoek.

Indien de wens bestaat om de thematiek van het onderzoek te verbreden vragen wij het onderzoeksbureau om dat als optie in de offerte op te nemen.

5. Werkzaamheden RVD/Publiek en Communicatie

Door RVD/Publiek en Communicatie worden de volgende werkzaamheden verricht:

- Aanbesteding onderzoek:
 - opstellen briefing;
 - aanvragen offertes bij 3 bureaus;
 - beoordelen offertes;
 - contracteren onderzoeksbureau.
- Begeleiding onderzoek:
 - aansturen onderzoeksbureau;
 - meedenken over en beoordelen van checklisten en vragenlijsten;
 - bijwonen van (een deel) van het (kwalitatieve) veldwerk;
 - bijwonen van de (kwantitatieve) pilot;
 - beoordelen rapportages.

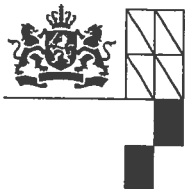
Bovenstaande zal altijd in afstemming met opdrachtgever plaatsvinden.

Het onderzoek wordt vanuit RVD/Publiek en Communicatie begeleid door [redacted] (tel. 070 - [redacted]; e-mail: [redacted]) en [redacted] (tel. 070 - [redacted]; e-mail: [redacted]).

6. Planning

De planning als volgt:

Briefen 3 bureaus	maandag 9 september 2002
Ontvangst offertes 3 bureaus	vrijdag 20 september 2002
Keuze bureau	dinsdag 24 september 2002
Vorbereiding onderzoek	woensdag 25 september - vrijdag 11 oktober 2002
Veldwerk kwalitatief onderzoek	maandag 14 - vrijdag 25 oktober 2002
Rapportage kwalitatief onderzoek	vrijdag 1 november 2002
Ontwikkeling vragenlijst kwantitatief onderzoek	maandag 28 oktober - vrijdag 1 november 2002
Pilot vragenlijst kwantitatief onderzoek	maandag 4 november 2002
Veldwerk kwalitatief onderzoek	woensdag 6 - vrijdag 22 november 2002
Conceptrapportage	vrijdag 29 november 2002
Eindrapportage	vrijdag 13 december 2002

7. Kosten

Kosten RVD/Publiek en Communicatie

Voor de aanbesteding en begeleiding van het onderzoek worden door RVD/Publiek en Communicatie de volgende kosten in rekening gebracht:

	Uren (uurtarief € 82,-)	Kosten
Brieven bureaus (incl. 'aanloopkosten')	12	€ 984,-
Beoordelen offertes	6	€ 492,-
Contracteren bureau	2	€ 164,-
Begeleiding voorbereiding (mede ontwikkelen en beoordelen vragenlijsten e.d.)	16	€ 1.312,-
Bijwonen (deel) kwalitatief veldwerk	14	€ 1.148,-
Bijwonen kwantitatieve pilot	4	€ 328,-
Beoordelen rapportages	8	€ 656,-
Totaal	62	€ 5.084,-

RVD/Publiek en Communicatie is niet BTW-plichtig.

Kosten onderzoeksbureau

De kosten van het onderzoek zijn afhankelijk van de uiteindelijke opzet. Het aantal groepsdiscussies speelt bijvoorbeeld een belangrijke rol. Ook de uiteindelijke steekproefomvang en de methode (telefonisch of internet) is van wezenlijke invloed.

Wij gaan uit van de volgende kosten:

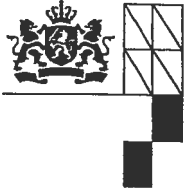
Kwalitatief onderzoek (6 groepsdiscussies)	maximaal € [redacted] - (inclusief BTW)
Kwantitatief onderzoek (N=750, internetafname)	maximaal € [redacted] - (inclusief BTW)
Kwantitatief onderzoek (N=750, middels telefonische afname)	maximaal € [redacted] - (inclusief BTW)
Verbreiding onderzoek naar 'reisdocumenten algemeen' ²	maximaal € [redacted] - (inclusief BTW)

De externe kosten bedragen maximaal € [redacted] - (inclusief BTW).

Totale kosten

Het totaalbedrag waarmee middels dit opdrachtvoorstel krediet wordt aangevraagd bedraagt € [redacted] - inclusief BTW.

² Indien verbreiding van het onderzoek gewenst is van 'biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten' naar 'reisdocumenten in het algemeen' bedragen de meerkosten naar schatting € 7.500,-. De onderzoeksbureaus wordt gevraagd om aan te geven wat de extra kosten zijn voor verbreiding van het onderzoek. De keuze voor het al dan niet verbreden van het onderzoek kan plaatsvinden op het moment van de bureaukeuze.

Facturering

Zodra de hierboven beschreven werkzaamheden zijn afgerond en de bedoelde prestatie door derden is geleverd, zal RVD/Publiek en Communicatie de totaal werkelijk gemaakte kosten aan u doorberekenen.

De factuur zal gestuurd worden naar bovenstaand adres, indien dit afwijkt, gaarne hieronder vermelden naar welk adres de factuur gestuurd kan worden.

Algemene Voorwaarden

Op alle opdrachten zijn onze Algemene Voorwaarden van toepassing. Op uw verzoek zenden wij u graag een exemplaar toe.

Opdrachtverlening

Door ondertekening verstrekt u RVD/Publiek en Communicatie een krediet van € [redacted] - inclusief BTW ten behoeve van de uitvoering van de opdracht.

Indien u akkoord gaat met het bovenstaande, verzoeken wij u vriendelijk één getekend exemplaar van dit opdrachtvoorstel te retourneren.

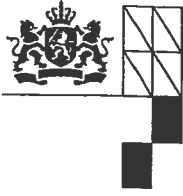
Hoogachtend,

[redacted]
ing. [redacted]
directeur

Voor akkoord,

[redacted]
ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
agentschap BPR
[redacted]

Wijziging factuuradres (indien niet gelijk aan briefhoofd):

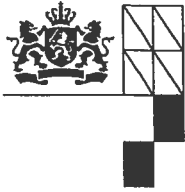
Bijlage Onderwerpen en (onderzoeks)vragen

In deze bijlage is een eerste inventarisatie van onderwerpen opgenomen waarop het onderzoek zich kan richten. De onderwerpen (vertaald in (onderzoeks)vragen) worden onderverdeeld in de onderwerpen die betrekking hebben op 'biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten' en 'reisdocumenten algemeen'.

Onderstaande onderwerpen en vragen dienen nader te worden geoperationaliseerd.

'Biometrie en biometrische toepassingen in reisdocumenten'

- Welke kennis heeft de burger ten aanzien van biometrische toepassingen?
- Wat is de mening van de burger ten aanzien van biometrische toepassingen in het algemeen?
- Wat zijn de door de burger gepercipieerde voor- en nadelen van de verschillende biometrische toepassingen:
 - irisscan;
 - vingerafdruk;
 - gelaatsherkenning.
- Draagt het gebruik van biometrie volgens de burger bij aan een meer betrouwbare identiteitsvaststelling?
- Verhoogt de opnemings van biometrie in de reisdocumenten volgens de burger de betrouwbaarheid van reisdocumenten?
- Welke biometrische toepassingen worden door de burger wel en niet aanvaardbaar gevonden (bij grenspassage, KiesOpAfstand, aanvragen van een uitkering, openen bankrekening, intreden in het arbeidsproces, inburgering, school en dergelijke)?
- Wat is het verschil in beleving bij de burger tussen biometrie ten behoeve van verificatie en ten behoeve van identificatie?
- Wat vinden burgers er van als biometrische kenmerken aan het paspoort worden toegevoegd om misbruik van paspoorten te voorkomen?
- Vinden burgers dat het ontwikkelen van biometrische toepassingen bij de overheid in goede handen is? Kan de ontwikkeling aan de overheid worden toevertrouwd?
- Heeft de burger vertrouwen in de wijze waarop met deze biometrische gegevens wordt omgegaan?
- Voor welke doeleinden mogen volgens de burger biometrische gegevens wel en niet worden gebruikt en door welke gebruikers?
- Wat denken de burgers dat er met de biometrische gegevens gebeurt?
- Wat zijn volgens de burgers de 'persoonlijke' consequenties van deze nieuwe wijze van verificatie?

'Reisdocumenten algemeen'

- Vinden burgers reisdocumenten veilig (zijn deze moeilijk na te maken)?
- Wat vindt de burger van de wijze waarop men reisdocumenten aan moet vragen?
- Wat vindt de burger van de wachttijden bij het aanvragen van reisdocumenten?
- Heeft de burger de indruk dat de nieuwe generatie reisdocumenten veiliger is dan de oude generatie?
- Heeft de burger de behoefte om de paspoorten af te halen bij een andere gemeente dan de gemeente waar men ingeschreven staat? Is men bereid daar een extra inspanning voor te leveren (hogere kosten)?
- Wat heeft de burger over voor een veiliger paspoort?
- Waarom worden volgens de burger de paspoorten vernieuwd/moeilijk vervalsbaar gemaakt?
- Wat ziet de burger als de voor- en nadelen van een veiliger paspoort?
- Wat is de prijselasticiteit van het paspoort?
- Vindt de burger dat het ontwikkelen en beveiligen van paspoorten bij de overheid in goede handen is?
- Vindt de burger dat de controle op 'misbruik' van paspoorten in goede handen is?